

УДК 728.1.012.8

Сафронова О.О.,
к.т.н., професор кафедри
Лазарева Г. С.

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ЖИТЛОВОГО ПРИМІЩЕННЯ В СТИЛІ "ЛОФТ"

Анотація. На основі проведених досліджень визначені особливості формування інтер'єрного простору житла стилю "лофт". Виявлена специфіка побудови інтер'єру житла з боку соціальної потреби, психологічного сприйняття, розроблені рекомендації щодо методів і принципів організації житлового приміщення "лофт".

Ключові слова: лофт, інтер'єрний простір, переобладнання, організація житла.

Постановка проблеми. Поняття формування житла в стилі лофт зазвичай пов'язують з реновацією промислових будівель і споруд під житло різних категорій (елітне та соціальне).

Однією з найбільш гострих проблем сучасних міст є проблема житлового будівництва, особливо соціального житла. У даному аспекті реорганізація промислових будівель та їх переобладнання під житлову функцію є високоефективним фактором з економічної точки зору: будівлі є капітальними (з великим запасом міцності несучих конструкцій), оснащені всіма видами інженерних комунікацій, а також мають розвинену транспортну інфраструктуру. Разом з тим, функціональна реорганізація будівель дозволяє зберегти сформовану об'ємно - просторову і композиційну структуру архітектурного середовища, що особливо важливо для історичних центрів міст, і дає можливість зберегти будівлі, що представляють архітектурну або історико - культурну цінність.

Багатий досвід такої реновації та створення житла у стилі "лофт" є в Європі та США, останнім часом цей процес спостерігається в Росії та Білорусії. В Україні реновація відбувається досить повільно, у своїй більшості стиль лофт використовується під громадське призначення (офіси, галереї,

центри мистецтва). Однією з причин повільного розвитку реновації є юридична складність перекваліфікації промислових споруд під житло, адже не всі споруди відповідають нормам для житла, або з роками вже являють собою пам'ятку архітектури.

Мода на лофти призвела до того, що у зв'язку з «браком» колишніх фабрик взялися будувати будівлі «в індустріальному стилі». Але справжні цінителі бачать різницю між споконвічно «індустріальним» житлом і квартирами в таких будинках, як би натурально вони не були оформлені під лофт. Це вже стилізація, а правильна назва такого житла - апартаменти в стилі лофт. Сьогодні лофти існують практично в кожному великому американському та європейському місті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найбільш повно, з нашої точки зору, розкривається поняття лофту в житлових приміщеннях, утворених на базі промислових споруд, в дисертації А. Попової [6]. Автор визначає основні підходи до створення такого житла, його стилістичні ознаки, обґрунтовує доцільність реновації промислових будівель під житло даного стилю. Висвітлює поняття лофту також автор Васильєв В.В., який детально розглядає розвиток даного стилю у межах Росії, його сучасне поняття [1]. За нашою думкою, характеристики стилю, надані авторами, мають деякі обмеження, адже розглядаються тільки з боку реновації промислових будівель, що не розкриває всіх особливостей інтер'єрного стилю в цілому. Загалом тема "лофт" представлена у більшості робіт, як переобладнання та реструктуризація промислових будівель, а особливості формування простору житла в стилі "лофт" на сучасному етапі, раціональні підходи до його функціонального зонування з точки зору психології сприйняття не вивчались.

Формулювання цілей статті. Визначити особливості формування інтер'єру житла в стилі "лофт" на сучасному етапі: на основі дослідження світового досвіду в організації інтер'єру такого житла, врахування психології сприйняття, визначити раціональні підходи до його зонування.

Виклад основного матеріалу. Стиль лофт (loft в перекладі з британського

- "горище", "голубник", верхній поверх складу або промислового приміщення) зародився в 30-х роках минулого століття в південно-американському Нью-Йорку. У фабричних районах Манхеттена стали застосовувати як під житло, так і під робоче місце, занедбані мануфактури. Значну частину елементів - таких, як цегляні стінки, труби, балки - залишали в незайманому вигляді, щоб додати інтер'єру деяку оригінальність.

Причиною обладнання промислових будівель під житлові стало зростання цін на землю у центрі міста - тому промислові підприємства переносили за межі міста. Звільнені площі охоче займали люди мистецтва, залучені як функціональними характеристиками житла (високі стелі, гарне освітлення), так і низькими, у порівнянні зі звичайними квартирами, орендними ставками. Саме тут зосереджувалось артистичне життя Нью-Йорка. Модні художники відкривали в лофт свої галереї та студії.

Найяскравішим, та одним з найбільш показових є лофт Енді Уорхола, творця «Бізнес-арт», який отримав назву «Фабрика» - майстерня була відкрита для всіх відвідувачів галереї та цінителів його творчості (рис.1). Крім того, що в лофті постійно проживав як сам Уорхол, так і його учні, там влаштовувалися вечірки та виставки, саме там було поставлено на потік «виробництво» сучасного мистецтва, та стало хрестоматійним прикладом лофту.

а)

б)

Рис. 1- «Фабрика» основоположника поп-арту Енді Уорхола на Східній 47-й вулиці в Манхеттені;

а) Вид ззовні, архітектура будівлі; б) фрагмент інтер'єру "Фабрики".

Пройшовши шлях від майстерні до стильного приміщення, лофти опинилися на піку моди у 1950-х роках, коли за оригінальним житлом остаточно закріпився статус елітного. Знімати великі площі в історичному

центрі міста, в будинках уже близьких до того, щоб за давністю років отримати статус пам'ятника архітектури, молодим художникам виявилось не по кишені. Їхнє місце зайняли успішні адвокати і фінансисти. У 1960-ті роки лофт стає модним у всій Європі - у Великобританії, Німеччині, Австрії та Нідерландах. В Англії лофти з'явилися в районі Клеркен-велл на півночі Лондона. Масове поширення вони одержали в 1980-ті роки, коли був прийнятий закон, який зрівнював в правах та орендних ставках індустриальні приміщення з офісними.

Отже, приміщення даного стилю можна розділити на 2 типи: класичний "лофт" та апартаменти в стилі "лофт".

Класичний лофт - це переобладнання промислових приміщень та споруд, фабричних цехів та складів під житло (рис.2).

Рис. 2 - "Soest", покинута друкарня, Атланта. Рис. 3 - FGMF Arquitetos, Бразилія

Але, дійсно, історичних, індустриальних будівель, та ще й придатних для переобладнання в житловий фонд в Європейських країнах, залишилося мало. А попит на лофти великий. Тому на ринку нерухомості і виник новий тип житла - апартаменти в стилі лофт.

Апартаменти в стилі "лофт" - це стилізовані приміщення, де відтворюються ідеологічні мотиви концепції лофтів, та індустриальної стилістики (рис.3).

На наш час існує два підходи до створення апартаментів: забудовники зводять нові будівлі в стилі лофт, або любителі цієї стилістики намагаються відтворити її у своїх помешканнях. При цьому 2-поверхові апартаменти також створюють в стилі лофт, де велика частина площі віддана вільному простору. Відповідно у таких апартаментах всі характерні ознаки та деталі лофту створені

"штучно", такі, як вентиляційні труби, балки, чавунні колони, грубі нештукатурені поверхні. Використовується відкрите планування, поєднання штучно зістарених і нових матеріалів, зразків або елементів старовинних механізмів і ультрасучасної техніки.

Отже, основною ознакою будь-якого лофту є велике по площі приміщення не розділене перегородками, де головна задача організації інтер'єру - цілісність відкритого простору.

Правильно організоване велике приміщення сприяє діяльній поведінці людини, бажанням рухатися і спілкуватися з іншими людьми, голосно говорити, співати, танцювати, словом - здійснювати щось. Рухи душі і тіла в ньому вільніше. Воно розсіює увагу і активізує абстрактне мислення, що є важливим фактором для споживчої аудиторії такого типу житла, якою найчастіше є творчі люди. Лофт надає їм необмежений простір для експериментів і самовираження, адже метраж дозволяє, а стримані фарби і відсутність дрібних деталей служать відмінним фоном для творів мистецтва.

Від чіткості архітектурно - планувальної організації залежить комфортність житлового середовища. Максимальний ступінь комфортності можливий при виділенні головної просторової зони з конкретним набором зв'язків і кордонів, по відношенню до сусідніх зон для кожного окремого функціонального процесу.

Важливими факторами в організації подібного простору є сприйняття його з точки зору психології та оптичних ілюзій. За відсутності кордонів в житловому середовищі і вимушеної публічності на жителів накладається додаткове психологічне навантаження, що з точки зору психології призводить до замкнутості людей і зверхності спілкування.

Принцип організації такого простору полягає у створенні в приміщенні системи функціональних зон (Рис.4).

Проведений аналіз світового досвіду організації великої кількості інтер'єрів житлових приміщень цього стилістичного напрямку дозволив виділити основні принципи їх зонування - лофт поділяється не на кімнати, а на

зони, де головною задачею є цілісність відкритого простору.

У ході дослідження було визначено, що важливими факторами в організації подібного простору є сприйняття його з точки зору психології та оптичних ілюзій. За відсутності кордонів в житловому середовищі і вимушеної публічності на його мешканців накладається додаткове психологічне навантаження, що з точки зору психології призводить до замкнутості людей і зверхності спілкування [3,5]. Правильно організоване велике приміщення сприяє діяльній поведінці людини, бажанням рухатися і спілкуватися з іншими людьми, голосно говорити, співати, танцювати, словом - здійснювати щось. Рухи душі і тіла в ньому вільніше. Воно розсіює увагу і активізує абстрактне мислення, що є важливим фактором для споживчої аудиторії такого житла, яке особливо полюбилося творчим людям, адже надає їм необмежений простір для експериментів і самовираження [1,4, 6, 7]. Максимальний ступінь комфортності в такому просторі досягається при виділенні головної просторової зони з конкретним набором зв'язків і кордонів, по відношенню до сусідніх зон для кожного окремого функціонального процесу. Принцип організації полягає у створенні в приміщенні чіткої системи взаємозв'язку функціональних зон - відпочинку, роботи або занять, прийому їжі та інших, при цьому враховується характер взаємодії зон приміщення, їх структура, склад, композиція в плані, оптимальні зони огляду.

Проведений аналіз великої кількості закордонних і вітчизняних інтер'єрів житлових приміщень цього стилістичного напрямку, дозволив виділити раціональні, з точки зору авторів статті, методи функціонального зонування відкритого простору таких приміщень:

- використання неповних огорожень - перегородок, бар'єрів, що не досягають стелі, перегородок з прозорих матеріалів, перфорованих панелей, склоблоків, стелажів, акваріумів, решіток та балюстрад (бетонних, металевих, дерев'яних та ін.). При такому поділі досягається не тільки оптична, але і невелика акустична ізоляція зон;

- поділ горизонтальної площини підлоги на частини, засобами різних

матеріалів та кольорів (у різних зонах фактура і колір матеріалу можуть змінюватися: гладка на жорстку, витончена на грубувату. Перехід від одного підлогового покриття до іншого позначає межу між функціональними зонами. Цей кордон може мати як прямі, так і хвилясті лінії. Кардинальне розходження в кольорі покриттів збільшує ефект зонування);

- перепади рівнів стелі, підлоги. Ці дві поверхні створюють загальну планувальну композицію: задають траєкторії пересування, виділяють кульмінаційні точки інтер'єру, визначають ті чи інші функціональні зони;

- колір, як найефективніший акцент у приміщенні. Використовуючи матеріал різних тонів і кольорів, зони приміщення можна розділити на головні та другорядні, розділити чи об'єднати елементи інтер'єру;

- градація освітленості простору: світлом здійснюється акцент на зону, або пом'якшує її, вбудоване світло може позначати межу (використовуються підвісні поворотні світильники, які створюють світлову перешкоду);

- меблі, їх форма (яка може задавати направлення) та колір. Сучасні меблі дозволяють досить легко розділити необхідний простір (шафи-перегородки, величезні дивани, крісла, барні стійки, багаторівневі етажерки) та ін. За допомогою використання різних трансформованих елементів меблів, можна перетворювати за потребою одну зону на іншу.

Висновки. Ідеологічні мотиви концепції лофтів мають визначений характер і активно використовуються в дизайні приміщень, як на базі промислових споруд, так і лофт - апартаментів. Створення житла в стилі лофт є актуальним, особливо на території стран пострадянського простору, де гостро стоїть як проблема житла, так і проблема реновації промислових будівель.

Одне з головних завдань дизайнера при створенні інтер'єру приміщення в стилістиці «лофт» - організація комфортного цілісного відкритого простору. Максимальний ступінь психологічного комфорту в такому просторі досягається при виділенні головної просторової зони з конкретним набором зв'язків і кордонів по відношенню до сусідніх зон, що виділяються для кожного окремого функціонального процесу.

Перспективи подальших досліджень. Продовження досліджень в напрямку визначення прийомів зонування і оздоблення приміщень в стилістиці «лофт» залежно від зміни сценарію функціональних процесів і соціальних потреб його мешканців з метою розробки методичних рекомендацій щодо організації функціонального та комфортного інтер'єрного простору.

Література

1. Васильев В.В. *Редевелоп*. Что такое лофт? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.redeveloper.ru> свободный. – Загл. с экрана.
2. Дятлов С.В. *Архитектура промышленных зданий*. – М.: Высш. шк., 1976.
3. Лернер Г.И., *Психология восприятия объемных форм : (По изображениям)* – М. : Изд-во Московского университета, 1980 .
4. Лофт "Индустриальный шик". [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.redeveloper.ru/ru/loft-future.html>- Загл. с экрана
5. Панеро Д., Зелник М. *Основы эргономики. Человек, пространство, интерьер*. – К.: Стройиздат, 2006 г. 319 с.
6. Попова О. А. " Основные требования к лофт-жилью и преимущества промышленных зданий в условиях их реорганизации". – Вестник БГТУ им. В.Г. Шухова 2013, №4.
7. Стиль лофт в интерьере. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ibud.ua/ru/statya/stil-loft-v-interere-100913> свободный. – Загл. с экрана.
8. Antonio Corcuera, Aitana Leonart: *The Big Book of Lofts*. – К.: Collins Design, 2007 г.

Аннотация

Сафронова Е.А., Лазарева Г.С., Особенности формирования интерьера жилого помещения в стиле "лофт". На основе проведенных исследований определены особенности формирования интерьерного пространства жилья стиля "лофт". Выявлена специфика построения интерьера жилья с учетом социальной потребности, психологического восприятия, разработаны рекомендации относительно методов и принципов организации жилого помещения "лофт".

Ключевые слова: лофт, интерьерное пространство, переоборудование, организация жилья.

Abstract

Safronova E.A., Lazareva H.S. Features of formation of interior living space in style "loft." On the basis of the conducted researches the features of forming of interior space of habitation of style of "loft" are certain. The specific of construction of interior of habitation is exposed from the side of social necessity, psychological perception, recommendations are developed in relation to methods and principles of organization of dwelling apartment of "loft".

Keywords: loft, interior space, re-equipment, organization of habitation.